

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 32P/37/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122201813
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Vojsovič
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2022:3122201813.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

F. súd J. vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti J. X., nar. XX.XX.XXXX, O. X., nar. XX.XX.XXXX a A. X., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené V. J., deti rodičov matky A. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. S. XXX a otca O. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, o návrhu na zvýšenie výživného, sudcom Mgr. Petrom Vojsovičom, takto

rozhodol:

I. Matka je povinná prispievať na výživu maloletých detí:

- J., sumou 100,- eur,
- O. sumou 100,- eur,
- A., sumou 90,- eur,

mesačne na každé dieťa, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, k rukám otca, s účinnosťou od 17.03.2022, čím sa zvyšuje jej doterajšia vyživovacia povinnosť zo sumy XX,- eur u J., 50,- eur u O. a 40,- eur u A..

II. Dlh na výživnom pre maloleté deti za obdobie od 17.03.2022 do 04.10.2022 vo výške 1.122,58 eur, je matka povinná splácať popri bežnom výživnom k rukám otca v pravidelných mesačných splátkach vo výške 30,- eur, s účinnosťou od nasledujúceho mesiaca po právoplatnosti rozsudku, až do úplného vyrovnania dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok, ak sa matka dostane do omeškania s úhradou čo i len jednej splátky.

III. Týmto sa mení v časti výživného rozsudok Okresného súdu Trenčín sp. zn. 26P/154/2017 zo dňa 28.09.2018.

IV. Vo zvyšnej časti sa návrh otca zamietá.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 17.03.2022 bol súdu doručený návrh otca na zvýšenie výživného na maloleté deti. Návrh odôvodnil tým, že matke maloletých sa zlepšil finančný stav, nakoľko pracuje. Na pojednávaní doplnil, že navrhuje zvýšiť výživné tak aby matka v súhrne platila 300,- eur spolu na všetky deti.

2. Matka sa k návrhu nevyjadrila.

3. Súd na rozhodnutie o návrhu nariadil pojednávanie, ktorého sa zúčastnil otec a kolízny opatrovník.

4. Matka sa pojednávania nezúčastnila, pričom svoju neúčasť nijak neospravedlnila. Konkrétne je nutné poukázať, že matka sa nezúčastnila hneď 2 pojednávanií, a to dňa 10.05.2022 a 04.10.2022. Predvolanie na pojednávanie mala pritom vždy doručené (pozri doručky na č. I. 20A a 66A). Napriek tomu svoju neúčasť riadne neospravedlnila. Súd tak vykonal pojednávanie v jej neprítomnosti. Na pojednávaní kolízna opatrovníčka uviedla, že jej kolegyňa mala matku deň pred termínom stretnúť v meste, pričom mala uviesť, že sa pojednávania nezúčastní lebo má rehabilitáciu. K tomu súd uvádza, že bolo povinnosťou matky aby sama priamo súdu ospravedlnila svoju neúčasť. Oznamenie neúčasti inej osobe

za ospravedlnenie nemožno považovať. Tým, že neprišla na pojednávanie sama sa vzdala možnosti využiť svoje procesné práva a zároveň možnosti uviesť súdu svoj pohľad na návrh otca.

5. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka na pojednávaní uviedla, že súhlasí s návrhom otca.

6. Súd vykonal dokazovanie, pričom výsluchom otca a z listinných dôkazov zistil:

7. Otec žije v rodinnom dome spolu s deťmi a dvomi bratmi. Jeden brat býva doma iba raz za mesiac pretože robí v E.. Dom vlastní v podiele 1/6. Náklady má 57,- eur mesačne elektrina, 20,- eur na tri mesiace plyn, 800,- eur na sezónu na kúrenie. Spláca úver 60,- eur mesačne, ktorý bral na auto, ktoré už nemá. Jeden brat prispieva na domácnosť približne 100,- eur. Jeho príjem tvorí invalidný dôchodok v sume 245,80 eur a rodinné prídavky približne 76,- eur. Invalidný dôchodok poberá pre psychický stav a kvôli srdcu. Má permanentné trasenie rúk (vyplývalo z výpovede otca na pojednávaní a z lustrácie v Sociálnej poisťovni č. I. 7).

8. Matka je zamestnaná v spoločnosti U. E., s.r.o., s priemerným hrubým príjmom za obdobie od novembra 2021 do augusta 2022 vo výške 1.021,67 eur mesačne, čo predstavuje 789,19 eur mesačne v čistom, taktiež poberá invalidný dôchodok vo výške 121,10 eur mesačne, z ktorého sú vykonávané zrážky vo výške 15,10 eur (vyplývalo z lustrácie v Sociálnej poisťovni č. I. 72 a mzdovej kalkulačky z portálu podnikajte.sk č. I. 75). Ubudla jej vyživovacia povinnosť na syna W., ktorý bol daný na osvojenie (vyplývalo z rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 4P/55/2019 zo dňa 21.02.2020, právoplatným dňa 05.03.2020 č. I. 25).

X. Terézia navštevuje strednú školu v P., 1. ročník. Náklady na školu sú 120,- eur mesačne, z toho 93,- eur je internát a obedy, 8,- eur cestovné. Nenavštevuje žiadne krúžky ani športové kluby. Je zdravá.

10. O. navštevuje 9. ročník základnej školy. Náklady sú cestovné do školy 40,- eur mesačne, obedy v škole 42,- eur mesačne. Žiadne krúžky nenavštevuje. Je zdravý.

XX. Michal navštevuje 8. ročník základnej školy. Náklady sú internát 40,- eur mesačne, strava v škole 42,- eur mesačne. Je zdravý. Má však problémy so zubami.

Pre nedostatok peňazí lekárske zákroky neabsolvoval.

12. Maloletí matku navštevujú v jej bydlisku. Tá naposledy O. a J. dobila kredit po 25,- eur. Tiež maloletým kúpila tepláky a botasky. Predtým deťom nič nekupovala (body 9 - 12 vyplývali z výpovede otca na pojednávaní).

13. Naposledy bolo výživné upravené rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 26P/154/2017 zo dňa 28.09.2018, právoplatným dňa 10.10.2018 (č. I. 99 pripojeného spisu), ktorým súd určil výživné na J. a O. v sume 50,- eur mesačne a na A. 40,- eur mesačne. V tom čase bol otec zamestnaný v spoločnosti P., s priemerným mesačným platom 455,75 eur v čistom (vyplývalo z potvrdenia o príjme č. I. 34 pripojeného spisu). Matka bola v tom čase nezamestnaná, poberala invalidný dôchodok vo výške 106,60 eur mesačne (vyplývalo z jej výpovede na pojednávaní a lustrácie v Sociálnej poisťovni č. I. 36 a 75 pripojeného spisu). Uznaná invalidnou je od 13.05.2015, môže vykonávať prácu v prostredí bez nadmernej fyzickej a psychickej záťaže a nočných zmien, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 50 % (vyplývalo z lekárskej správy a posudku na č. I. 91 a 92 pripojeného spisu). Mala 4 vyživovacie povinnosti okrem maloletých aj na syna W. (vyplývalo z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní č. I. 36 pripojeného spisu). Maloletá J. v tom čase navštevovala 6. ročník základnej školy, s nákladmi 60,- eur mesačne obedy a 18,- eur mesačne internát.

Maloletý O. navštevoval 4. ročník základnej školy, výdavky mal 20,- eur mesačne strava v škole, v septembri mal nastúpiť na internát, kde mali byť náklady 60,- eur mesačne ubytovanie + 18 eur strava. Maloletý A. bol žiakom 3. ročníka základnej školy, mal problémy so zubami (vyplynulo z výpovede otca na pojednávaní č. I. 36 pripojeného spisu).

14. Po vykonaní dokazovania súd dospel k záveru, že návrh je čiastočne dôvodný.

15. Súd uvádza, že základným predpokladom pre zmenu rozhodnutia upravujúceho výšku výživného je zmena pomerov, za ktorých bolo výživné naposledy určené (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine v spojení s § 121 Civilného mimosporového poriadku). Súd pritom prihliada aj na vývoj životných nákladov (§ 78 ods. 3 Zákona o rodine) ako aj na odôvodnené potreby oprávneného a na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 v spojení s § 75 ods. 1 Zákona o rodine).

16. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že u maloletých detí ako aj u rodičov došlo k zmene pomerov, a to konkrétne:

- matka je v súčasnosti zamestnaná, s priemerným príjmom okolo 789,19 eur mesačne v čistom, do toho poberá invalidný dôchodok v sume 121,10 eur mesačne, ktorý už poberala aj predtým, odpadla jej vyživovacia povinnosť na syna W., u ktorého došlo k osvojeniu,

- otec nie je v súčasnosti zamestnaný, došlo u neho k zníženiu príjmu z priemernej sumy 455,75 eur mesačne, na sumu 245,80 + 76,- eur mesačne, čo predstavuje jeho invalidný dôchodok a prídavky na deti,

- maloletí sú starší, s čím sú spojené vo všeobecnosti zvýšené náklady (napr. strava, ošatenie), nastúpili do vyšších ročníkov, stredná škola u J. a druhý stupeň základnej školy u O. a A., od poslednej úpravy uplynuli 4 roky.

17. Tu je potrebné poukázať, že súd v prvom rade musí dbať na záujem maloletého dieťaťa a jeho odôvodnené náklady. Vo všeobecnosti náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tieto základné patrí: bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školských povinností, preprava, poplatky, prípadne primerané náklady na mobilný telefón (pozri rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/78/2020 zo dňa 25.11.2020).

18. V tejto veci bolo zistené, že otec uhrádza v súvislosti s bývaním sumu 130,27 eur mesačne (elektrika, plyn, voda, kúrenie). Nakoľko v dome žije celkom 5 osôb (otec, 3 deti, a brat otca), pripadá na každé dieťa náklad s bývaním suma 26,05 eur. Je pravdou, že v dome býva aj druhý brat otca, no keďže ten sa domov vracia raz za mesiac a z tvrdení otca nevyplýva, že by sa podieľal na chode domácnosti súd ho nezarátal.

19. V prípade J. sú ďalšie náklady na školu spolu celkom 120,- eur (vrátane internátu, obedov a cestovného).

20. V prípade O. sú náklady na školu spolu celkom 82,- eur (strava, cestovné).

21. V prípade A. sú náklady na školu spolu celkom 82,- eur (internát, strava).

22. Ďalej súd započítava aj ďalšie náklady, ktoré otec nevyčísľil, ale ktoré sú zrejmé. Ide najmä o náklady na stravu doma, hygienu, ošatenie a školské potreby. Resp. ak ich otec neuhrádza tak zrejmé z dôvodu, že nemá na ne finančné prostriedky. S ohľadom na príjem matky však možno dôvodne požadovať aj úhradu ďalších potenciálnych výdajov detí.

23. Vo všeobecnosti pritom platí, že rodič, ktorý nemá dieťa zverené do osobnej starostlivosti platí vyššiu časť odôvodnených nákladov, nakoľko nezabezpečuje osobnú starostlivosť (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). V ideálnom prípade je to približne na úrovni 2/3 z nákladov maloletého dieťaťa.

24. S ohľadom na vyššie uvedené, ale aj vzhľadom na rast spotrebiteľských cien je návrh na zvýšenie výživného dôvodný. Súdu sa javí ako primerané zvýšenie výživného na sumu 100,- eur u J. a O. a XX,- eur u A..

25. Súd pritom zohľadnil aj príjem matky, ktorý predstavuje sumu 910,29 eur (priemerný čistý príjem z práce + invalidný dôchodok). V tomto súd poukazuje, že časť súdnej praxe pri určení výživného uvádza, že výživné by sa malo pohybovať v rozmedzí 20 % - 30 % z príjmu rodiča, pričom táto výška môže ísť aj nižšie v závislosti napr. od počtu vyživovacích povinností (pozri napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 27CoP/75/2021 zo dňa 29.12.2021). V prípade matky tá má celkom tri vyživovacie povinnosti, čo odôvodňuje určiť výživné na každé dieťa pod sumu 20 % z príjmu. Celková výška výživného predstavuje 31,78 % z jej príjmu, čo predstavuje niečo cez 10 % na každé dieťa.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd rozhodol o zvýšení výživného o 50,- eur na každé maloleté dieťa (výrok I.). Súd pritom poukazuje, že ani u jedného nebola daná taká skutočnosť, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného o rozdielnu sumu. Maloleté deti v podstate prestúpili na vyšší stupeň školy, J. na strednú školu a O. s A. na druhý stupeň základnej školy.

27. Nakoľko súd zvýšil matke povinnosť platiť výživné od podania návrhu (§ 77 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), pričom matka žiadne výživné za toto obdobie neuhradila, vznikol jej dlh na výživnom, a to za obdobie od 17.03.2022 do 04.10.2022, teda do rozhodnutia súdu. Výšku dlžného výživného súd vyrátal z rozdielu medzi starou a novou výškou výživného na všetky tri deti, ktorý rozdiel predstavuje sumu 150,- eur za mesiac (290 - 140).

28. Pokiaľ ide o to, že matka neplatila výživné ani v pôvodne určenej sume, súd túto sumu už do dlžného výživného nezarátal, a to z dôvodu, že táto suma je už splatná v zmysle predchádzajúceho rozhodnutia, na podklade ktorého je možné viesť už exekúciu. Súd v konaní o zvýšení výživného už nemôže meniť splatnosť pôvodne určeného výživného. Pokiaľ by súd túto už splatnú sumu zahrnul do dlžného výživného, oprávnený z výživného by sa dostal do nevýhodnejšieho postavenia, keďže by opäť musel čakať na splatnosť a až následne vec riešiť cez exekútora (obdobne rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoP/63/2020 zo dňa 26.01.2021). Takýto postup rozhodne nie je ani v záujme maloletých detí.

29. Zároveň je potrebné uviesť, že výživné sa platí so splatnosťou mesiac vopred (§ 76 ods. 1 Zákona o rodine). Matke teda vznikol dlh na výživnom za pomernú časť mesiaca marec (za 15 dní) a celý mesiac apríl - október (výživné za október bolo splatné 20. septembra, súd rozhodol 4. októbra). Doplatiť tak má $72,58 + 7 \times 150 = 1.122,58$ eur. S ohľadom na sociálnu situáciu matky a výšku zameškaného výživného súd zmysle § 232 ods. 3, ods. 4 Civilného sporového poriadku určil lehotu na plnenie v splátkach po 30,- eur mesačne, až do úplného vyrovnania dlhu, s tým, že v prípade ak sa matka omešká so splatením čo i len jednej splátky stane sa splatným celý dlh (výrok II.).

30. Nakoľko došlo k zmene pomerov, ktoré odôvodnili zmenu výšky výživného súd zároveň v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine v spojení s § 121 Civilného mimosporového poriadku zmenil výrok predchádzajúceho rozhodnutia v časti týkajúcej sa výživného (výrok III.).

31. Vo zvyšku súd návrh otca (navrhoval zvýšenie výživného v súhrne na 3 deti v sume 300,- eur, súd rozhodol o zvýšení v sume 290,- eur) na zvýšenie výživného zamietol (výrok IV.).

32. O trovách rozhodol súd v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok V.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 (pätnásť) dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Trenčín.

V podanom odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a musí byť uvedená spisová značka konania, do ktorého je podanie urobené (všeobecné náležitosti podania).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia.